EU4Ukraine Review

Вісник співпраці ЄС-Україна

Серпень 2023

НОВИНИ КАМПАНІЙ

Кампанія з підтримки культури

Культура важлива: презентовано другий фільм про митців під час війни

У серпні мультимедійний українознавчий проєкт Ukraїner представив фільм «Культура під час війни. Північ». Це вже друга стрічка із серії чотирьох фільмів в межах комунікаційної кампанії Європейського Союзу «Разом творимо. Разом зберігаємо», присвячених діяльності митців та їхнім проєктам у теперішні важкі часи.

У стрічці «Культура під час війни. Північ» персональні історії митців накладаються на роздуми про значення та місію культури у часи повномасштабного російського вторгнення. Ідеться про те, як представники різних жанрів намагаються переосмислювати події війни, Україну та українців у ній.

Зокрема, **музиканти Антон Слєпаков і Андрій Соколов** створили проєкт «warнякання», де Антон словесно описує свої емоції, відчуття та почуття, а Андрій кладе їх на музику. Так виходить спектакль, з яким вони гастролюють Україною (на фото).

> *«Якщо митцям є що сказати під час війни – вони не мають мовчати»,* – переконаний Антон Слєпаков.

Учасники створеного ще під час Революції гідності кінематографічного об'єднання Babylon'13 на початку війни працювали аеророзвідниками, нині займаються звичною для них документалістикою. Одним із ключових їхніх проєктів є екранізація літературних творів українських захисників – «Війна-ненажера».

> *«Документальне кіно ніби як відбиває реальність, але насправді воно будує цю реальність, є формою впливу на майбутнє,* – каже **кінорежисер, сценарист, продюсер і співзасновник Babylon'13 Володимир Тихий.** – *Адже через певний час документальне кіно стає головним, що доводить існування цього минулого».*

Художник Володимир Манжос починав свого часу з графіті, потім займався створенням муралів. Згодом перейшов до інших жанрів образотворчого мистецтва, однак війна внесла корективи.

> *«Я зараз дуже вибірково працюю з муралами, це давно вже не основний вид моєї діяльності,* – каже митець. – *Але після початку війни вважаю, що це дуже гарний спосіб привернути увагу до того, що відбувається в Україні».*

Є також у фільмі історія столичного музею Ханенків. Зараз він порожній, колекції евакуйовано, однак вони не лежать у сховищах, а передані в тимчасове користування музеям в інших країнах.

> *«Що більше ми розповідаємо про себе через культуру та мистецтво для західних аудиторій – то більше «хаймарсів» та «патріотів» з'являється в Україні,* – переконана **директорка музею Юлія Ваганова.** – *Для когось це не є очевидним зв'язком, але насправді він дуже прямий. Тому що виборці західних країн можуть підтримувати дії своїх політиків лише тоді, коли розуміють, хто ми».*

Більше інформації:

Фільм «Культура під час війни. Північ»

Кампанія «Разом творимо. Разом зберігаємо» на сайті EU4Ukraine

---

Кампанія з енергоощадності

До програми з обміну ламп долучилися нові учасники

У серпні розширено перелік установ, які можуть взяти участь у всеукраїнській програмі з заміни ламп розжарювання на енергоощадні світлодіодні лампи. Її спільно реалізують уряд України та Європейський Союз.

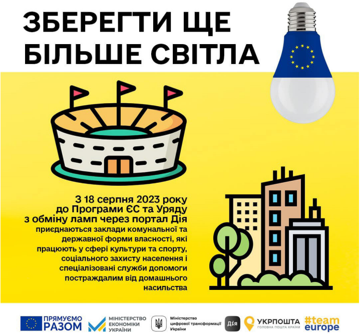
ЗБЕРЕГТИ ЩЕ БІЛЬШЕ СВІТЛА
ПРЯМУЄМО РАЗОМ
МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
Міністерство цифрової трансформації України
Дія
УКРПОШТА
ГОЛОВНА ПОШТА КРАЇНИ
#team europe

З 18 серпня 2023 року до Програми ЄС та Уряду з обміну ламп через портал Дія приєднаються заклади комунальної та державної форми власності, які працюють у сфері культури та спорту, соціального захисту населення і спеціалізовані служби допомоги постраждалим від домашнього насильства

До останнього «розширення» безплатно обміняти лампи могли фізичні особи, освітні та медичні заклади. Тепер до них долучаються:

- заклади культури (комунальної та державної форми власності);
- заклади соціального захисту населення і спеціалізовані служби підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі (комунальної та державної форми власності);
- заклади фізичної культури й спорту (комунальної форми власності);
- суб'єкти надання послуг з управління багатоквартирним будинком або об'єднаннями співвласників багатоквартирного будинку.

Обмін здійснюється з розрахунку:

- по 3 лампи на 10 квадратних метрів приміщень закладів соцзахисту населення, читальних залів, книгосховищ та архівосховищ бібліотек і архівів, закладів культури, житлового фонду управителя багатоквартирного будинку, ОСББ;
- по 2 лампи на 10 квадратних метрів для місць загального користування закладів соцзахисту населення, фізичної культури і спорту, управителя багатоквартирного будинку, ОСББ.

> *«Європейський Союз підтримав заклик України і негайно надав всю можливу допомогу енергосистемі країни. З наближенням наступного осінньо-зимового сезону ми продовжуємо підтримувати Україну та мобілізувати необхідну допомогу, спираючись на досвід минулої зими,* – зазначив **Посол Матті Маасікас, Голова Представництва ЄС в Україні.** – *Важливо завчасно вжити заходів – саме тому ми запрошуємо вас продовжувати користуватися перевагами програми обміну старих лампочок на світлодіодні. Кожна сучасна лампочка замість старої – це певне полегшення для енергосистеми. Це тепло і світло в українських домівках, школах, лікарнях».*

Як і на попередньому етапі, запит на обмін ламп нові учасники програми мають надавати через портал Дія. Для цього необхідно:

- авторизуватися на порталі Дія з допомогою КЕП юридичної особи;
- перевірити інформацію про підприємство;
- в розділі «Послуги» обрати «Обмін лампочок» і заповнити запит на потребу;
- зазначити у Калькуляторі площу, щоб дізнатися ліміт і в його рамках обрати кількість і типи ламп;
- поставити позначку про згоду здати таку саму кількість ламп розжарювання;
- зазначити місцезнаходження організації;
- перевірити та підтвердити дані у сформованому запиті;
- підписати запит на потребу КЕПом юридичної особи.

Мета програми – забезпечити заміну 50 мільйонів старих енергоємних ламп розжарювання на сучасні світлодіодні. Програма стартувала 30 січня 2023 року, і за цей час здійснено обмін понад 20 мільйонів ламп. Це дозволяє заощадити суттєві обсяги електроенергії та знизити навантаження на українську енергосистему, яка потерпає від атак Росії.

Більше інформації:

Кампанія «Несемо світло разом!» на сайті EU4Ukraine

НОВИНИ ПРОЄКТІВ

Допомога ВПО

Від танців до волонтерства: як програма «SOS-жінки» допомагає відновитися ВПО

«За п'ять хвилин після початку заняття зрозуміла, що посміхаюся, мов дитина. Несподівано для мене саме танці виявилися місцем, де хоч на якийсь час забуваю про смуток і тривогу. Це дозволяє відновити ресурс і з новими силами повертатися до справ».

Так описує свої відчуття від занять східними танцями **Тетяна Оглобліна з Харкова.** Нині вона проживає у Кам'янець-Подільському та бере участь у Програмі підтримки жінок-ВПО «SOS-жінки». Її реалізує місцевий благодійний фонд «SOS: Штаб громадянської оборони» за сприяння ЄС та Міжнародного фонду «Відродження».

> *«У проєктах з підтримки жінок зазвичай наголос роблять на психологічних тренінгах. Але проведене нами анкетування показало, що це не всім підходить,* – каже **кураторка програми Ганна Дубовська**. – *В Україні практика звернення до психологів не дуже поширена, часто люди соромляться і вважають, що впораються самостійно. Тож було розроблено цілу систему різноманітних заходів, які сприяють покращенню психічного стану та соціалізації».*

Зокрема, це заняття з бадмінтону та силові тренування, вже згадані уроки східних танців, майстер-класи з плетіння мандал, малювання, створення картин з вовни. Для жінок влаштовують екскурсії, спільне відвідування заходів, літературні та кінозустрічі. Вони долучаються до волонтерства, проводять майстер-класи та лекції для учасниць клубу та для дітей з прифронтових і деокупованих територій, які проходять психологічну реабілітацію у межах проєкту "Дітям війни".

Багато часу проводить з учасницями програми **психологиня Світлана Онищук.**

> *«Я говорила дівчатам – ми протрималися вже стільки часу, і це свідчить про нашу силу та стійкість. Вони величезні, ми їх в собі зрощуємо і можемо витримати вже дуже багато, –* розповідає Світлана про одне з занять. *– Малювали дерево своєї стійкості – на ньому були гілочки печалі, розгубленості, втоми, але й надії та мрій. Дерево вийшло потужне, з гарним стовбуром та міцним корінням».*

До кожного заходу долучається від п’яти до 20 жінок-ВПО, нерідко з дітьми.

> *«Іноді буває до семи заходів на тиждень, організувати стільки доволі непросто. Але це індивідуальний підхід, турбота про жінок з різними інтересами та потребами,* – каже Ганна Дубовська. *– Їхні щасливі очі та щирі слова подяки – найкращий індикатор ефективності такого підходу до психологічної реабілітації та соціалізації жінок, яких безпосередньо торкнулася війна».*

Більше інформації:

Програма підтримки жінок «SOS-жінки»

Проєкт ЄС та Міжнародного фонду «Відродження» «Європейське відродження України»

Фото БФ «SOS: Штаб громадянської оборони»

Діти

Безпечні та захопливі канікули в Ужгороді

Розмальовування екоторбинок, виготовлення кулонів й медальйонів з глини, пошиття м’яких іграшок з фетру, розпис на склі, екскурсії старовинними замками Закарпаття, відвідування Ужгородського ботанічного саду, поїздка на озеро Сальва...

Усе це було для дітей, що брали участь у програмі «Безпечні канікули з новими друзями». Її протягом червня-серпня втілювала ужгородська ГО «Екосфера» на грант від фінансованого ЄС проєкту «Громадськість за демократизацію».

Усього організатори провели десять занять, що охопили близько 500 дітей – ужгородських школярів та внутрішньо переміщених осіб.

Шість занять в бібліотеках Ужгорода включали ігри, майстер-класи, квести на екологічну тематику – про способи скорочення відходів, сортування та переробки сміття, функціонування лісових екосистем, життя птахів в умовах урбанізації тощо. Після чого діти йшли в ботанічний сад, парк чи на річку, де продовжували пізнавати природу.

Чотири дні було присвячено екскурсіям.

> *«Я приїхав в Ужгород, тому що тут безпечніше і красиво,* – каже **7-річний киянин Артем.** *– Раніше не знав, де ховають сміття. А тут дізнався, що його закопують на околицях міста, і це шкодить природі. Відходи важливо переробляти – це найекологічніший спосіб».*

> *«Я розмалювала власну екоторбинку, на якій зобразила карту України. Так я хочу захистити свою країну. У таких багаторазових екоторбинках зручно носити продукти, одяг, при цьому не потрібно купувати нові пакети»,* – розповідає **12-річна мешканка Ужгорода Анастасія.**

«Екосфера» – природоохоронна організація. Напрямок роботи з дітьми був першим, який почала розвивати після створення у 1999 році.

> *«Метою програми було інтегрувати дітей ВПО в середовище, куди вони вимушені переселитися, та забезпечити цікаве дозвілля під час канікул,* – каже про «Безпечні канікули» **Катерина Станкевич-Коваль, виконавча директорка організації.** *– Також залучити їх до кола однолітків з Ужгорода, включити дітей в життя міста та розширити їхній кругозір. «Занурити» в культуру та природу Закарпаття через мандрівки до середньовічних замків та цікаві екскурсії до природних парків області».*

Розуміння важливості дружньої до природи поведінки дітям надавали через командні екоігри, квести та майстер-класи.

> *«Кожен майстер-клас мав якусь мету,* – розповідає Катерина. *– Наприклад, ми розмальовували сумки з тканин, щоб підкреслити важливість використання під час покупок в магазині саме екосумок чи шоперів, а не пластикових пакетів. Або виготовляли прикраси з глини, пояснюючи, що вироби з природних матеріалів є безпечнішими для довкілля, ніж щось із пластику».*

Показово, що принаймні половина дітей-учасників «Безпечних канікул» торік брали участь у подібній програмі під назвою «Зелені канікули», також фінансованій Євросоюзом.

Більше інформації:

Проєкт «Безпечні канікули з новими друзями»

Фейсбук-сторінка ГО «Екосфера»

Фото ГО «Екосфера»

Адмінпослуги

Маленька валіза з великими можливостями

Ноутбук, портативний принтер, ручний сканер, зчитувач ID-карток, відеокамера, модем з мобільним інтернетом, Wi-Fi роутер – 30 валіз із такими наборами отримали в серпні центри надання адміністративних послуг у віддалених та постраждалих громадах семи областей України. Відтепер їхні ЦНАПи зможуть ефективніше надавати послугу «Мобільний адміністратор».

Мобільні валізи було закуплено та доставлено ПРООН в Україні в межах проєкту «EU4Recovery – Розширення можливостей громад в Україні» за фінансової підтримки ЄС. Обладнання сприятиме швидшому отриманню послуг маломобільними групами населення та спрощенню роботи працівників ЦНАПів.

> *«Ми і до цього надавали послуги вдома, але без такої мобільної валізи. В ЦНАП приходили родичі чи сусіди осіб, які не можуть звернутися особисто на прийом через похилий вік, хворобу чи інвалідність. Писали заяву з проханням виїхати на прийом для отримання тої чи іншої послуги,* – розповідає **начальниця відділу ЦНАП апарату Тростянецької міської ради Світлана Андрух.** *– Перш ніж виїхати до людини, ми завжди просили привезти на попередню перевірку документи. Якщо все гаразд, брали їх і виїздили на прийом. Заповнювали на місці заяву і вже в ЦНАПі здійснювали необхідні процедури. Потім знову їхали до людини і надавали, власне, послугу. Завдяки мобільній валізі цей процес значно скоротиться. Для надання послуги адміністратору треба виїздити лише раз».*

Першою клієнткою, яку ЦНАП обслужив з мобільною валізою, стала прикута до ліжка, важкохвора 85-річна жінка в одному зі старостинських округів.

Активно користуються новими можливостями в Корюківській громаді Чернігівської області. Тим більше, що до неї входять аж 66 населених пунктів.

> *«Громада має значну площу. Так, є мережа старостинських округів, де надають адміністративні послуги, але із деяких сіл далеко і складно їхати навіть до своїх старостатів,* – каже **начальник Корюківської РВА Іван Ващенко.** *– Наявність «мобільного адміністратора» суттєво наближає адмінпослуги до людей».*

> *«Завдяки цій валізі послуги з державної реєстрації речового права, а також послуги державного земельного кадастру стали доступними не тільки в центральній садибі, а й у віддалених населених пунктах,* – додає **керівниця корюківського ЦНАПу Світлана Олійник,** *розповідаючи про перші тижні використання обладнання. – От сьогодні у нас був другий виїзд до Рибинського старостату – троє жителів отримали там послугу вдома. Люди користуються такою можливістю і дуже задоволені».*

Більше інформації:

Сайт Представництва ЄС в Україні

Фото ПРООН

Відбудова

Проєкт «Відновлення шкіл» завершив ремонти у закладах першої хвилі

aluplast
aluplast
aluplast

Вісім середніх навчальних закладів у Київській, Чернігівській та Харківській областях було відремонтовано протягом липня-вересня завдяки проєкту «Відновлення шкіл», який фінансує Євросоюз та впроваджує Управління ООН з обслуговування проєктів (ЮНОПС). Усі школи раніше зазнали ушкоджень внаслідок військових дій.

Зокрема, вишгородський ліцей «Сузір'я» постраждав від важкого обстрілу міста росіянами, який стався 23 листопада 2022 року й спричинив значні руйнування та жертви.

> *«Вісім вікон тоді розбила вибухова хвиля. Вона була така потужна, що вигнуло навіть металеві евакуаційні двері,* – згадує **директорка ліцею Яна Башлак.** *– Ще два вікна побило уламками. Також було пошкоджено двоє дверей – міжкімнатні в актовій залі та міжблочні, що з'єднують коридори. Вікна тоді позакривали фанерою, бо уже було холодно, ну і далі чекали на ремонт. Потім з'явився проєкт, і місцева влада передала ці справи йому».*

Ліцею важливо мати готові для навчання приміщення, адже школа націлена на очну форму навчання.

Іншим закладом, якому допоміг проєкт, є ліцей №4 у Лозовій на Харківщині. Будівля зазнала пошкоджень від обстрілу в травні 2022 року.

> *«Ракета потрапила у розташований неподалік Будинок культури, а в нас вибухова хвиля повністю вибила величезні вікна та рами в спортивній залі,* – каже **директорка ліцею Вікторія Шалімова.** *– Ми їх тоді скріпили якось, позабивали плівкою, плитами, щоб не затікало і можна було перезимувати. Скло тріснуло також на коридорах другого і третього поверхів та в дерев'яних вікнах у басейні».*

Загалом, завдяки проєкту «Відновлення шкіл» у ліцеї поставлено 12 віконних систем загальною площею близько 115 квадратних метрів.

Усього в межах «Відновлення шкіл» буде відремонтовано понад 70 будівель.

> *«Вісім відновлених шкіл належать до так званої першої хвилі, що мала відносно легкі пошкодження,* – пояснює **заступник керівника проєкту Іван Винниченко.** *– Завдяки цьому проєкт зміг швидко оцінити стан будівель і оперативно виконати необхідні роботи. Вже найближчим часом розпочнеться ремонт 23 закладів другої хвилі, що зазнали серйозніших пошкоджень. Тут, окрім заміни вікон та дверей, ми приділимо увагу відновленню підлог і покрівель, а також систем опалення».*

Проєкт «Відновлення шкіл» з бюджетом близько 20 млн євро було запущено у листопаді 2022 року в межах ініціативи Європейської комісії, що передбачала виділення 100 млн євро на підтримку і відновлення освітньої системи в Україні.

Більше інформації:

Пресреліз

Відео про проєкт

Фото ЮНОПС

Вища освіта

Українські університети ставлять рекорди участі в Еразмус+

20 проєктів, участь у яких беруть 58 університетів та інших навчальних організацій з України, відібрано на фінансування за напрямом розбудови потенціалу у сфері вищої освіти в межах програми Еразмус+.

Для українських вишів це новий рекорд – торік «українських» проєктів було 13. Україна за цим компонентом увійшла до топ-8 країн-учасниць програми.

Координаторка Національного офісу Еразмус+ в Україні Світлана Шитікова зауважує, що це може бути результатом більшої уваги до українських вищих навчальних закладів та водночас розширення їхньої спроможності до використання можливостей Еразмус+.

> *«До того ж кошти, передбачені раніше у бюджеті програми для Росії, нині переспрямовано на співпрацю з Україною. Це вияв солідарності, який також сприяє збільшенню кількості проєктів із українськими учасниками»,* – додає Світлана.

20 відібраних цього року проєктів спрямовано на модернізацію освітніх програм у багатьох сферах: енергоефективності, політології, вивченні іноземних мов, екології, цифровій трансформації тощо.

Шість українських вишів є координаторами проєктів. Зокрема Український католицький університет, який очолить проєкт «Суспільно-орієнтоване навчання у вищій освіті для відновлення України». Крім УКУ до консорціуму входять Дніпровська політехніка, Сумський державний університет та три виші з Італії, Німеччини і Бельгії. Крім них проєкт має аж вісім асоційованих партнерів, серед них українські органи державної влади та місцевого самоврядування.

> *«Ми б хотіли через суспільно-орієнтоване навчання і через визначення потреб громад зрозуміти, як можна бути корисними громадам через ті дисципліни, які зараз вивчають в університеті та методологію суспільно-орієнтованого навчання. Особливо в такий складний для України час»,* – каже **проректорка зі стратегічного розвитку УКУ Софія Опацька.**

Суспільно орієнтоване навчання – це відомий у світі інноваційний освітній підхід, мета якого підвищити громадську залученість студентів і викладачів, а також творити позитивні суспільні зміни вже у процесі навчання. УКУ кілька років впроваджує відповідну методологію у своєму навчальному процесі, співпрацює в цьому з закордонними й українськими партнерами та організовує міжнародні заходи.

А от що буде для УКУ новим, так це роль координатора консорціуму в програмі Еразмус+.

> *«Ми не боїмося координаторської ролі. По-перше, багато разів були організаторами проєктів, фінансованих іншими донорами,* – каже Софія Опацька. – *По-друге, у нас хороші партнери, з якими знаємося та співпрацюємо не лише від часу підготовки заявки для програми Еразмус+. Та й коли готували проєкт, то ретельно його обговорювали, кожен має наперед визначену роль. Тому все має бути добре».*

Більше інформації:

Сайт Національного офісу Еразмус+

Можливості

Медіа

Триває тендер на надання послуг з медіапідтримки Представництва ЄС в Україні. Завдання підрядника полягатимуть в реалізації заходів із комплексного висвітлення тематики ЄС регіональними українськими ЗМІ, моніторингу присутності ЄС в українських медіа, роботі з соціальними мережами тощо.

Дедлайн – **13 вересня 2003**

Детальніше

Триває реєстрація на тренінг «Відновлення & Євроінтеграція: що варто знати журналіст(к)ам, щоб впливати на розвиток громад». Учасники отримають знання щодо процедур та ключових аспектів підготовки до вступу в ЄС, регіональних політик євроінтеграції, особливостей пошуку та використання соціологічних даних щодо євроінтеграції тощо. Тренінг відбудеться 23-24 вересня у Києві.

Дедлайн – **11 вересня**

Реєстрація

Бізнес

Програма EU4Business за фінансування Європейського Союзу та уряду Німеччини підтримає грантами 50 малих підприємств, які постраждали від повномасштабного вторгнення та готові розвивати бізнес у сфері постачання товарів першої необхідності. Розмір грантів – до 10 тис. євро (або 400 тисяч у гривневому еквіваленті).

Дедлайн – **10 вересня**

Детальніше

Програма EU4Business у партнерстві з Київською школою економіки запрошують на «Тренінговий курс з кластерного менеджменту». Його призначено для управлінців кластерів.

Детальніше

Екологія

В межах конкурсу «Кліматичні інноваційні ваучери» приймаються заявки від українського малого та середнього бізнесу на отримання грантової допомоги. Українські підприємці можуть отримати до 50 тис. євро на розробку або впровадження кліматичних технологій, що зменшують викиди парникових газів та підвищують ефективність споживання енергії.

Дедлайн – **30 вересня 2023**

Детальніше

Культура

Фонд «Ізоляція» приймає заявки в межах програми «ZMINA: Rebuilding». Перша хвиля національних субгрантів». Подавати їх можуть представники культурних та креативних секторів (візуальне мистецтво, перформативні мистецтва, кінематограф, література, міське культурне планування тощо).

Дедлайн – **7 вересня 2023**

Детальніше

«Заправка», спільна ініціатива проєкту «Дім Європи», Українського інституту та Українського культурного фонду, підготувала перший україномовний посібник з організації мистецьких резиденцій, який було презентовано 30 серпня. У виданні йдеться про теоретичні та практичні аспекти процесу фандрейзингу, роботу з командою та резидентами, комунікаційні аспекти, звітування тощо.

Детальніше

Вісник співпраці ЄС-Україна підготовлений проєктом «Українцям про ЄС» (CEU4U), що фінансується Європейським Союзом.

Додаткова інформація: Антон Теретишник, медіаексперт проєкту CEU4U, ел.пошта: **Anton.Teretyshnyk@ecorys.com**

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ